

GENESIS (I, II, III)

Een drieluik op zoek naar de oorsprong

Thomas Ryckewaert

19 oktober 2013

In het drieluik *Genesis (I, II, III)* gaat theatermaker Thomas Ryckewaert de rijkdom en complexiteit van het gelijknamige boek te lijf. Genesis wordt belicht vanuit drie verschillende invalshoeken - een reeks wetenschappelijke lezingen, een eucharistieviering en een theatervoorstelling - die elk op hun manier een omgang zoeken met het scheppingsverhaal. Een zoektocht naar de raakvlakken tussen religie, kunst en kennis, naar de oorsprong van het ritueel. Een veelvormig verhaal over onze levenslange poging de chaos te bedwingen.

GENESIS (I) – WETENSCHAP

16:00 - 17:00

Film-Plateau (Paddenhoek 3, 9000 Gent)

Sprekers: Stéphane Symons, Michel Tanret, Marc Vervenne

Kan Genesis vandaag nog iets betekenen? Of verbannen we het verhaal en haar denk- werelden naar een voltooid verleden tijd? Doorheen de geschiedenis is Genesis ontelbare malen geïnterpreteerd. Het boek zelf vormt dan ook een bundeling van verhalen die elkaar niet alleen aanvullen maar ook vaak tegenspreken. De verschillende interpretaties onthullen iets over hoe we door de eeuwen heen de realiteit hebben ervaren. Over onze angsten en dromen, over onze nood aan illusies en verhalen. Over onszelf.

Drie academici plaatsen Genesis in perspectief:

Marc Vervenne (hebraïst en Ere-Rector KULeuven) doet het verhaal van het ontstaansproces van Genesis als literaire compositie. Hoe is het boek tot stand gekomen? Wie heeft het geschreven? Zijn de interne paradox- en het resultaat van een onzorgvuldige redactie of uitingen van een literair kunstwerk? Hij focust daarbij op de zogenaamde 'scheppingsverhalen'.

Michel Tanret (assyrioloog, gespecialiseerd in Oud-Babylonische spijkerschriftteksten, UGent) zoomt uit en vergelijkt Genesis met Meso- potamische scheppingsverhalen, waaronder het Gilgamesh epos, een van de oudste literaire werken over het ontstaan van mens en kosmos.

Stéphane Symons (filosoof, gespecialiseerd in 20ste eeuwse kunstfilosofie, KU Leuven) peilt naar de hedendaagse relevantie van Genesis en spreekt over de functies van mythes en (scheppings)verhalen in de Westerse samenleving.

GENESIS (II) – RELIGIE

18:00 - 19:00

Sint-Baafskathedraal

Er zijn meer gelijkenissen tussen kerk en theater dan we op het eerste zicht zouden denken. Bij zowel een misviering als een theatervoorstelling komt een groep mensen samen om deel te nemen aan wat vooraan wordt opgevoerd: een performatieve, rituele act die tracht te spreken waarover moeilijk te spreken valt. Het gaat om gelijkaardige handelingen, maar is de beleving van de participanten dat ook? Liggen religie en theater werkelijk in elkaars verlengde of is er een hemelsbreed verschil? Voor het tweede deel van het drieluik heeft Thomas Ryckewaert, samen met twee priesters, de mogelijkheden van de liturgie onderzocht. Het resultaat is een eucharistieviering die de verwantschap onderzoekt tussen de symboliek van de eucharistie en die van het scheppingsverhaal.

In een compositie van licht, koorzang, tekst en stilte worden kerken en theatergangers samen getuige van een 2000 jaar oud ritueel waaraan subtiel is geschaafd.

Celebrant: E.H. Ludo Collin

Cantor: Joris Van Huffel

Lectoren: Lucas Vandervost, Sibran Sampers, Nathalie Teirlinck

Koren: Schola Cantorum van de Sint-Baafskathedraal en

Canta Ludens Drongen o.l.v. Filip Martens

Organist: Edward De Geest

Lichtontwerp: Giacomo Gorini

Volledig programma Eucharistieviering 19 oktober 2013

Rejoice in the Lord, J. E. West

Intrede: Die licht is, bron van leven is, Z.J. 775

Kyrie: Greg. Mis VIII 'De Angelis', Z.J. 54

Gloria: Greg. Mis VIII 'De Angelis', Z.J. 54

1° tussenzang: Alles begon met God, Z. J. 822

2° tussenzang: Alleluia, ik ben het levende brood, Z.J. 4a

Acclamatie Evangelie: U komt de lof toe, Z.J. 8c

Voorbeden: Heer, ontferm U, Z.J. 10d

Offerande: Psalm VII - Domine Deus meus, R. Corijn

Sanctus: Greg. Mis VIII 'De Angelis', Z.J. 54

Na de consecratie: Als wij dan eten, Z. J. 14c

Slotacclamatie: Door Hem, Z.J. 15b

Onze Vader: Gregoriaans, Z.J. 88

Agnus Dei: Greg. Mis VIII 'De Angelis', Z.J. 54

Communie: Sicut Cedrus, J. Van Nuffel

Communielied: Prijs God die in den hoge troont, Z. J. 819

Slot: Jauchzet dem Herrn alle Welt, F. Mendelssohn

Opening – Rejoice in the Lord, J. E. West

(sacristiebel: wij gaan rechtstaan)

Intrede - Die licht is, bron van leven is, ZJ. 775

allen:

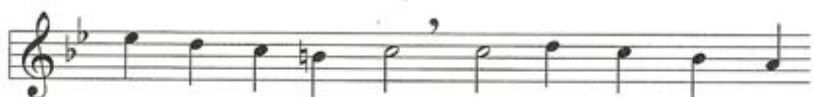
1. Die licht is, bron van le - ven is, die
2. Die ons 'mijn volk' ooit hebt ge - noemd, een
3. Wij hou - den vast aan Hem die kwam, die

koor

dames:

1. als een woord ge - ge - ven is, zie hoe wij
2. weg be - loofd hebt uit de doem, hoe zul - len
3. ooit ons le - ven op zich nam, die is uw

allen:

1. zoe - ken her en der: hoe is uw naam, uw
2. wij, zo zwak en klein uw stem in de - ze
3. kind, die roept en leidt tot vre - de en ge -

koor

heren:

1. stem is ver. Wij dra - gen met ons mee uw
2. we - reld zijn? 'Ik zal er zijn', zo is uw
3. rech - tig - heid, die weer - loos was en brak als

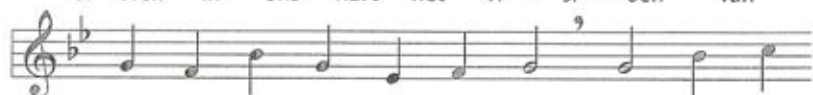

allen:

1. woord, het raakt ons aan, het drijft ons voort.
2. naam, dat moet ge - noeg zijn om te gaan.
3. brood, Hij neemt ons mee voor - bij de dood.

4. Uw a - dem, geest die in ons leeft, die
5. Wek in ons hart het vi - si - oen van

4. ons haar vuur en warm - te geeft, zij o - pent
5. vre - de bren - gen, lief - de doen, dat wij te -

4. toe - komst, maakt ons één, zij smelt wat koud is,
5. za - men op gaan staan en al - le har - de

4. hard als steen. Ver - vul ons met haar war - me
5. macht weer - staan, tot al - le don - ker is ge -

4. gloed die met ons hart een won - der doet.
5. zwicht, wij zul - len le - ven in uw licht.

Schuldbelijdenis – Kyrie: Greg. Mis VIII 'De Angelis' Z.J. 54

In 4 delen

Modus 5

Ký-ri - e e - lé - i - son.

Chrí-ste e - lé - i - son.

Ký-ri - e e - lé - i - son.

Ký-ri - e e - lé - i - son.

Gloria – Greg. Mis VIII 'De Angelis' Z.J. 54

Modus 5

Voorzang
Gló-ri - a in ex-cél-sis Dé - o. Et in tér-ra pax ho-mí-ni-bus
Allen
bó-nae vo-lun-tá - tis. Lau - dá - mus te.
Voorzang *Allen*
Be - ne - dí - ci - mus te. A - do - rá - mus te.

Voorzang *Allen*
Glo - ri - fi - cá - mus te. Grá - ti - as á - gi - mus tí - bi
Voorzang
próp - ter má - gnam gló - ri - am tú - am. Dó - mi - ne Dé - us,
Rex cae - lé - stis, Dé - us Pá - ter om - ní - po - tens.
Allen
Dó - mi - ne Fí - li u - ni - gé - ni - te Jé - su Chrí - ste.

Dó-mi-ne Dé-us, Á-gnus Dé - i Fí - li - us Pá - tris.

Qui tól-lis pec-cá-ta mún - di, mi-se-ré - re nó-bis.

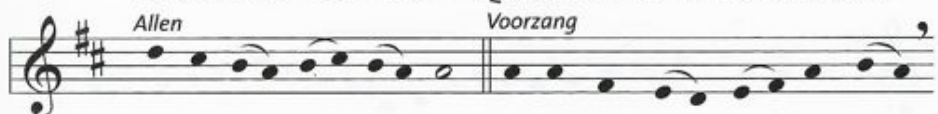
Qui tól-lis pec-cá - ta mún-di, sús-ci-pe de-pre-ca-ti - ó-nem

nó - stram. Qui sé-des ad déx-te-ram Pá-tris,

mi-se-ré-re nó - bis. Quó-ni-am tu só-lus sán - ctus.

Tu só-lus Dó - mi - nus. Tu só-lus Al - tís - si-mus,

Jé - su Chrí - ste. Cum Sán - cto Spí - ri - tu,

in gló-ri-a Dé-i Pá - tris. A - - - mén.

Uitnodiging tot stil gebed

Openingsgebed

(Wij gaan zitten)

Eerste lezing (Gen 3, 8-21) – Uit het boek Genesis

*Maar God de Heer riep de mens en vroeg hem:
'Waar zijt gij?'*

1° tussenzang – Alles begon met God, Z. J. 822

allen:

Refrein

Al - les be - gon met God, het wa - ter en het
licht en de mens en het vuur en de lief -
de, het be - gon met God.

koor
dames:

1. En de mens met zijn o - gen om de zon te
2. En de vlam en het vuur dat ons ver - licht en
3. En de mens met zijn han - den om een bloem te

koor
heren:

1. zien en te wand' - len in het licht, in dat licht de
2. warmt en het vuur dat brandt en het kruid dat
3. pluk - ken en te bou - wen aan een huis en te wo - nen

Refrein

koor
dames +
heren:

1. and' - re mens te zien die met hem gaat.
2. in de as op - schiet, be - gon met God.
3. met de kin - de - ren, naar Hem ge - maakt.

Tweede lezing (Rom 5, 12-21) “Adam en Christus” –

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Rome.

*De fout van één mens bracht allen de dood,
maar God schonk aan allen rijke vergoeding
door de grote gave van zijn genade:
de ene mens Jezus Christus.*

(Wij gaan rechtstaan tot na de Evangelische lezing)

2° tussenzang – Alleluia, ik ben het levende brood, Z.J 4a

1. Voorzang - 2. Allen

Al-le-lu - ia. Al-le-lu - ia. Al-le-lu - ia. Al-le-lu - ia.

Voorzang

Ik ben het le-ven-de brood voor het le-ven van de we-reld.

Allen

Al-le-lu - ia. Al-le-lu - ia. Al-le-lu - ia. Al-le-lu - ia.

Evangelielezing (Lc 22, 39-46) “Christus bidt op de Olijfberg”

*Aan doodsangst ten prooi bad Hij met nog meer aandrang.
Zijn zweet werd tot dikke druppels bloed
die op de grond neervielen.*

Acclamatie Evangelie – U komt de lof toe, Z.J. 8c

(Wij gaan zitten)

Homilie

(Wij staan recht voor de geloofsbelijdenis)

Geloofsbelijdenis

*Ik geloof in God, de almachtige Vader,
Schepper van hemel en aarde,
en in Jezus Christus, zijn enige Zoon, onze Heer,
die ontvangen is van de heilige Geest,
geboren uit de maagd Maria,
die geleden heeft onder Pontius Pilatus,
gekruisigd is, gestorven en begraven,
die nedergedaald is ter helle;
de derde dag verrezen uit de doden,
die opgevaren is ten hemel,
zit aan de rechterhand van God, zijn almachtige Vader,
vandaar zal Hij komen oordelen de levenden en de doden.
Ik geloof in de heilige Geest;
de heilige katholieke Kerk,
de gemeenschap van de heiligen;
de vergiffenis van de zonden;
de verrijzenis van het lichaam;
het eeuwig leven.
Amen.*

(Wij gaan zitten)

Voorbede

Voor de leiders van de volkeren,
voor allen die verantwoordelijkheid dragen
over het leven en welzijn van anderen;
voor alle ouders, opvoeders en leerkrachten.
Om wijsheid en oprechtheid.
Laten wij bidden.

Refrein: Heer, ontferm U ...

Voor allen die moeten zwoegen voor hun dagelijks brood,
en gebukt gaan onder de lasten van het leven;
voor hen die getekend zijn door kwetsuren uit het verleden,
voor hen die spijt hebben om wat ze verkeerd deden.
Om verlichting en genezing.
Laten wij bidden.

Refrein: Heer, ontferm U ...

Voor mensen die twifelen over de richting die ze moeten
nemen,
voor mensen die zoeken naar zin en houvast in het leven;
voor hen die zich toeleggen op een sobere levensstijl
uit solidariteit met mensen in nood.
Om moed en standvastigheid.

Refrein: Heer, ontferm U ...

Voor ons die hier samen zijn,
voor onze persoonlijke vragen en noden ...
(moment van stilte)

Refrein: Heer, ontferm U ...

Offerande - Psalm VII - Domine Deus meus, R. Corijn

Bereiding van de gaven

Gebed over de gaven

(Wij staan recht tot na het Onze Vader)

Sanctus – Greg. Mis VIII ‘De Angelis’, Z.J. 54

Modus 6

Sán - ctus, Sán - ctus, Sán - ctus Dó -

mi - nus Dé - us Sa - - - - ba - óth.

Plé - ni sunt caé - li et tér - ra gló - ri - a

tú - a. Ho - san - ná in ex - cé - - sis.

Be - ne - dí - ctus qui vé - nit in nó - mi - ne Dó - mi - ni.

Ho - san - ná in ex - cé - - sis.

Consecratie – Als wij dan eten, Z. J. 14c

Als wij dan e - ten van dit brood en
drin - ken uit de - ze be - ker, ver - kon - di - gen wij
de dood des He - ren tot - dat Hij komt.

The image shows a musical score for a hymn. It consists of three staves of music in a single system. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The melody is written in a simple, hymn-like style. The lyrics are in Dutch and are placed below the notes. The second staff continues the melody and lyrics. The third staff concludes the phrase with a double bar line. The overall appearance is that of a printed sheet of music for a church service.

Slotdoxologie en Amen-acclamatie – Door Hem, Z.J. 15b

The image shows a musical score for a vocal part, consisting of six staves of music. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes. The score is divided into sections labeled 'Voorzang' and 'Allen'. The lyrics are: 'Door Hem en met Hem en in Hem, A - men, zal uw naam ge - pre - zen zijn, Heer on - ze God, al - mach - ti - ge Va - der, A - men, in de een - heid van de hei - li - ge Geest, hier en nu, en tot in eeu - wig - heid. A - men.'

Voorzang *Allen*
Door Hem en met Hem en in Hem, A - men,
Voorzang
zal uw naam ge - pre - zen zijn, Heer
Allen
on - ze God, al - mach - ti - ge Va - der, A - men,
Voorzang
in de een - heid van de hei - li - ge Geest,
Allen
hier en nu, en tot in eeu - wig - heid. A - men.

Onze Vader – Gregoriaans, ZJ 88, 20

Pá-ter nó-ster, qui es in caé-lis, san-cti-fi-cé-tur nó-men tú - um:
ad - vé - ni - at ré-gnum tú - um; fi - at vo - lún - tas tú - a,
síc-ut in caé-lo, et in tér - ra. Pá-nem nó-strum co-ti-di-á-num
da nó-bis hó-di-e; et di-mít-te nó-bis dé-bi-ta nó-stra,
síc-ut et nos di-mít-ti-mus de-bi-tó-ri-bus nó-stris; et ne nos in-
dú-cas in ten-ta-ti-ó - nem, sed lí-be-ra nos a má - lo.
Quí-a túum est régnum, et po-té - stas, et gló-ri-a in saécu-la.

1. Want van die He - ren, Amen - sen zoon!
2. uw volk uit d'is - ter - nis en - dood!

3. Onze Vader die in de hemelen zijt, geheiligt zij uw Naam. Uw Rijk kome.
4. Uw wil geschiede op aarde als in de hemel. Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven aan onze schuldenaren.
En leid ons niet in bekoring, maar verlos ons van het kwade. Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid. Amen.

(Wij gaan zitten)

Vredeswens

Lam Gods – Agnus Dei: Greg. Mis VIII 'De Angelis', Z.J. 54

Modus 6

Voorzang Allen

Á - gnus Dé - i, qui tól - lis peccá - ta mún - di: mi - se -

Voorzang

ré - re nó - bis. Á - gnus Dé - i, qui tól - lis

Allen Voorzang

peccá - ta mún - di: mi - se - ré - re nó - bis. Á - gnus Dé - i,

Allen

qui tól - lis pec - cá - ta mún - di: dó - na nó - bis pá - cem.

Communie – *Sicut Cedrus, J. Van Nuffel, 53-1*

Communielied –

Prijs God die in den hoge troont, Z. J. 819, 4-stemmige zetting

strofe 1 : koor meerstemmig
strofe 2 : allen: heren! 1-stemmig
strofe 3 : koor meerstemmig
strofe 4 : allen: dames! 1-stemmig

2/d.

1 Prijs God die in den ho - ge troont, het fir - ma-ment waar - in Hij woont.
2 Loof Hem om al - les wat Hij deed voor al - le mens in lief en leed.
3 Lof - prijs de Heer met lui - de stem, met trom en rams - hoorn lof - prijs Hem,
4 Loof on - ze God met lof - ge - zang, met cim - bels en met or - gel - klank,
5 Loof God de Heer in eeu - wig - heid, met al - les wat gij doet en zijt,

3 6 (#)

2/d.

1 Ver - heer - lijk met uw lied te - zaam zijn al - macht en zijn lie - ve Naam.
2 Wees zon - der aar - ze - ling be - reid tot lof - zang van zijn heer - lijk - heid.
3 met har - pen en met sna - ren - spel en met de veel - kens al zo - wel.
4 met fluit en dans en tam - boe - rij op - dat wij vroom en vro - lijk zijn.
5 dat im - mer - aan en im - mer - meer al - les wat a - demt looft, de Heer !

(?) 6 3

Gebed na de communie

(Wij gaan rechtstaan voor het slotgebed)

Zending en zegen –

Jauchzet dem Herrn alle Welt, F. Mendelssohn

GENESIS (III) – THEATER

20:00 - 21:40

Theaterzaal Kunstencentrum Vooruit

Het boek Genesis opent met de schepping van hemel en aarde en al wat daar rondkruipt, zwemt of vliegt. Maar al snel gaat de focus naar dat ene, grillige schepsel: de mens. Genesis vertelt het verhaal van een dolende mens in een immer veranderende wereld, op zoek naar een plek om zich te vestigen. Een mens in strijd met het kwaad, met God, met zichzelf. In Genesis (III) brengt theatermaker Thomas Ryckewaert zijn versie van het boek Genesis op scène. Het resultaat is een verstilde, beeldende theatervoorstelling die peilt naar wat het scheppingsverhaal kan betekenen voor de hedendaagse mens. Een voorstelling over onze levenslange poging de chaos te bedwingen.

Scenario & Regie: Thomas Ryckewaert

Spel: Eleanor Campbell, Lieven Demecheleer, Emma Polen, Diane Reiners, Sid Van Oerle, Robbe Vergauwen, Silke Verslype

Scenografie & Kostuum: Bert Gillet

Klankband: Peter Lenaerts

Licht: Luc Schaltin

Dramaturgie: Marnix Rummens

Regie-assistentie: Tineke De Meyer